

Titulació	Tipus	Curs
Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica	OP	1

Professor/a de contacte

Nom : Jaume Valentines Álvarez

Correu electrònic : jaume.valentines.alvarez@uab.cat

Equip docent

Jaume Sastre Juan

Gemma Cirac Claveras

Equip docent (extern a la UAB)

Daniele Cozzoli

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Els objectius generals del curs són (veure també "Continguts"):

- Aprofundir en els més actuals debats disciplinaris de la història de la tecnologia, la història ambiental i els STS.
- Analitzar la dimensió històrica de les relacions ciència, societat i medi ambient, a través d'aproximacions multiescalars i de perspectives de gènere, antiespecistes i decolonials.
- Aproximar-se als debats sobre les entreteixides crisis globals i l'Antropocè, evitant les mirades eurocèntriques, androcèntriques i antropocèntriques.
- Aplicar el coneixement, marcs conceptuals i perspectives en la comprensió del present.

Resultats d'aprenentatge

- CA35 (Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les formes en què els canvis en les relacions entre ciència, societat, indústria i estat s'han reflectit i dirimit en l'esfera pública a través de molt

- diferents formes d'expressió, representació i comunicació.) Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les formes en què els canvis en les relacions entre ciència, societat, indústria i estat s'han reflectit i dirimit en l'esfera pública a través de molt diferents formes d'expressió, representació i comunicació.
- CA36 (Explicar a públics especialitzats i no especialitzats coneixements, narratives i metodologies en l'àmbit de la història de la ciència relatius als processos de construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència en l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.) Explicar a públics especialitzats i no especialitzats coneixements, narratives i metodologies en l'àmbit de la història de la ciència relatius als processos de construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència en l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.
  - CA37 (Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els processos de construcció de biaixos de gènere i desigualtat de drets i oportunitats associats a l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.) Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els processos de construcció de biaixos de gènere i desigualtat de drets i oportunitats associats a l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.
  - CA38 (Avaluar d'una manera crítica, rigorosa, original i interdisciplinària aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement científic i tecnològic relacionats amb la generació i gestió de drets humans fonamentals i la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient.) Avaluar d'una manera crítica, rigorosa, original i interdisciplinària aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement científic i tecnològic relacionats amb la generació i gestió de drets humans fonamentals i la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient.
  - KA37 (Descriure amb precisió etapes i transformacions, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia en la història contemporània, en particular pel que fa a la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient.) Descriure amb precisió etapes i transformacions, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia en la història contemporània, en particular pel que fa a la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient.
  - KA38 (Descriure els canvis que s'han produït en els dos darrers segles en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement sobre el medi ambient i el patrimoni natural, incloent-hi la construcció i la gestió de discursos i pràctiques de resistència.) Descriure els canvis que s'han produït en els dos darrers segles en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement sobre el medi ambient i el patrimoni natural, incloent-hi la construcció i la gestió de discursos i pràctiques de resistència.
  - KA39 (Descriure amb precisió aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement científic i tecnològic pel que fa als debats actuals sobre la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient, i les problemàtiques de gènere, raça, classe, materialitat i poder associades històricament.) Descriure amb precisió aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió de coneixement científic i tecnològic pel que fa als debats actuals sobre la definició i la gestió del patrimoni natural i del medi ambient, i les problemàtiques de gènere, raça, classe, materialitat i poder associades històricament.
  - SA34 (Examinar les etapes, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia pel que fa a la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.) Examinar les etapes, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia pel que fa a la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània, i incorporar-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
  - SA35 (Examinar d'una manera crítica i rigorosa els debats historiogràfics sobre la ciència i la tecnologia en relació amb la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània.) Examinar d'una manera crítica i rigorosa els debats historiogràfics sobre la ciència i la tecnologia en relació amb la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània.

Continguts

Com podem entendre les complexes interaccions entre tecnologia i medi ambient per tal d'abordar els grans reptes globals del segle XXI? Quin paper juguen aquestes interaccions polièdriques en el canvi climàtic, les

'transicions energètiques', la intel·ligència artificial, la militarització o les relacions post-colonials Nord Global-Sud Global? Una perspectiva històrica i contextual ens pot servir com una atalaia des d'on veure-hi més clar, i actuar amb més seny.

Aquesta assignatura estudia les dimensions polítiques dels artefactes, les infraestructures i els sistemes tecnambientals a partir de les múltiples eines que ofereixen les actuals tendències de la història de la tecnologia i la història ambiental. Aquestes eines permeten connectar el temps històric i geològic, les aproximacions locals i globals, els sabers experts i no-experts, i els actors humans i no-humans. Amb aquesta "caixa d'eines", l'alumnat aconseguirà la formació necessària per a desvelar molts dels significats i agències que amaguen les múltiples realitats científicotècniques, des dels més petits organismes fins als paisatges tecnocientífics més globals. Igualment, l'assignatura estudia els activismes i resistències socials que aquestes realitats han generat, amb la finalitat, d'una banda, de copsar quin paper han tingut en la innovació i, de l'altra, poder reflexionar sobre la construcció de futurs basats en la justícia social i ambiental.

Blocs i sessions

Introducció: Transicions verdes a debat

1. Artefactes: Materialitat i tecnopolítica
2. Infraestructures: Espacialitat i escales
3. Paisatges: Organismes i sistemes ecosociotècnics
4. Dissidències: Activismes i resistències
5. Cruïlles: Casos d'estudi

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral i discussió	30	1,2	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35
Projecte	20	0,8	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35
Estudi a casa	75	3	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35

L'assignatura s'articularà a través de cinc blocs autònoms, cada un dels quals té dues sessions. Tant els blocs com les sessions són autònoms però entrelligades, esdevenint els conjunts molt més rics que suma de les seves parts. Els quatre primers blocs corresponen als elements centrals del curs: artefactes, infraestructures, paisatges i dissidències. El cinquè bloc servirà per a estudiar aquests quatre blocs articuladament a través de casos d'estudi en profunditat. Per tal d'assolir els objectius centrals del curs, cada bloc anirà incloent diferents perspectives contextuais, multiescalars i/o interseccionals.

Per tal d'oferir les millors garanties educatives, les sessions són conduïdes per professorat especialista en la temàtica de la sessió, preferentment amb una recerca consolidada al respecte. En aquest sentit, el programa es pot readaptar eventualment, segons la composició de l'equip docent i professorat convidat de cada curs, el desenvolupament de l'aprenentatge i/o les propostes de l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Projecte (I): Informe	35%	0	0	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35
Exercicis	25%	0	0	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35
Projecte (II): Producte final	40%	0	0	CA35, CA36, CA37, CA38, KA37, KA38, KA39, SA34, SA35

- Projecte (individual o per grups) (75%), sobre un debat social sobre la ciència o conflicte ambiental actual, que mobilitzi les eines, conceptes i marcs tractats a l'aula. El resultat del projecte (40%) serà un producte de comunicació pública, de format a escollir; per exemple, presentació amb suport audiovisual, projecte d'exposició temporal, vídeo/audiovisual, o instal·lació artística. Aquest producte anirà acompanyat d'un informe (35%), que inclourà l'estat de la qüestió, l'objectiu historiogràfic, la bibliografia i la metodologia del projecte. Es fomentarà i valorarà la seva potencial exhibició pública o publicació en canals institucionals, revistes científiques o de divulgació, espais culturals o xarxes digitals, demostrant l'interès social que té més enllà de l'aula.
- Exercicis (individual o per grups) (25%), de seguiment. Es realitzaran a l'aula dos exercicis de seguiment, sobre els continguts d'un bloc de l'assignatura. Aquests exercicis es estaran tant al servei de l'aprenentatge general de l'assignatura com del disseny i consecució del projecte final (i/o TFMs). És necessari aprovar el seu conjunt per a optar a l'avaluació del projecte.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat."

Bibliografia

Buck, Maria & Kira J. Schmidt, *NTM*, 30:3 (special issue 'Technical Infrastructures, Transnational Protest Movements and the Use of Counter-Expertise').

Edgerton, David. 2007. *The Shock of the Old: Technology in Global History since 1900*. Profile Books Ltd.

Fressoz, Jean-Baptiste. 2025. *Sin Transición : Una Nueva Historia de La Energía*. Primera edición: mayo de 2025. Barcelona: Arpa.

Hecht, Gabrielle. 2009. *The Radiance of France : Nuclear Power and National Identity after World War II*. Cambridge, Mass.: MIT Press.

Saraiva, Tiago. 2016. *Fascist Pigs : Technoscientific Organisms and the History of Fascism*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Programari

No es requereix programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català	segon quadrimestre	tarda

